

Біліченко Валерій Віталійович,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВО НА ВОЛОДІННЯ ЗБРОЄЮ В УКРАЇНІ ТА США

Україна – єдина в Європі держава, в якій досі не вирішене питання законного продажу та носіння вогнепальної зброї. В ст. 263 кримінального кодексу України передбачена відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Так, згідно з ч. 1 цієї статті, носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

Проекти законів на тему законного продажу та носіння вогнепальної зброї з'являються час від часу, але жодного із зареєстрованих за декілька років у парламенті документів про зброю так і не було ухвалено.

Проблема загострилася після виникнення збройного конфлікту на сході України. Він став каталізатором узаконення права на зброю. Потік нелегальної зброї з зони бойових дій став такий, що озброїтися тепер не проблема для будь-якого охочого. Натомість законослухняні громадяни, попри збільшену загрозу стати об'єктом збройного нападу, і далі залишаються беззахисними.

У Києві було проведено соціологічне опитування Українською асоціацією власників зброї, результати виявились наступними: 30 % киян хотіли б мати вогнепальну зброю для самозахисту. Половина жителів столиці вважає, що держава неспроможна забезпечити їхню безпеку [1].

Так, згідно ст. 11 Закону України "Про зброю" громадяни мають право на придбання вогнепальної зброї для самозахисту, проте вони повинні оформити низку документів для отримання даного права. Сьогодні модно дивитися на заокеанських друзів, тож розглянемо порівняльну характеристику між Україною і США на отримання права володіння вогнепальною зброєю [2].

Спершу розглянемо процедуру отримання зазначеного права в нашій державі. Згідно законопроекту "Про цивільну зброю і боєприпаси" у ст. 17 зазначені умови отримання дозволу, а саме: право на отримання дозволу на зброю другої, третьої та четвертої категорії мають дієздатні, психічно здорові, несудимі громадяни України.

Для отримання дозволу на зброю другої, третьої та четвертої категорії громадянин зобов'язаний подати до органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації прав на зброю за місцем своєї реєстрації:

- заяву за встановленою формою;
- медичну довідку (висновок) закладу охорони здоров'я про те, що за фізичним та психологічним станом здоров'я особа може володіти зброєю;
- довідку про проходження курсів власників зброї;
- договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власника вогнепальної зброї;
- оригінал та копію паспорта громадянина України;
- документ, що підтверджує сплату послуг щодо видачі дозволу [3].

Тепер розглянемо умови отримання дозволу в США. В США ліцензія для володіння зброєю, у більшості штатів, не потрібна. Ліцензія на володіння зброєю потрібна в Массачусетсі та Іллінойсі, а в Каліфорнії, Коннектикуті, на Гаваях і в Нью-Джерсі усі, хто хоче придбати зброю, повинні отримати дозвіл на придбання. У штатах Айова, Меріленд, Мічиган, Небраска, Північна Кароліна та Род-Айленд вам потрібен дозвіл на придбання, а в штаті Нью-Йорк буде потрібна ліцензія на володіння коротко ствольною зброєю. У О.К. вся зброя має бути зареєстрованою.

У штатах Каліфорнія, Коннектикут, О.К., Меріленд, Массачусетс і Род-Айленд перед отриманням ліцензії на володіння, потрібно пройти курси та скласти іспити з безпечного поводження із зброєю. На Гаваях складати іспити для отримання ліцензії на гвинтівку або дробовик не потрібно, тільки для короткого ствола.

Також у більшості штатів не потрібно реєструвати зброю. Реєстрація зброї обов'язкова в О.К. і на Гаваях, а у штаті Нью-Йорк потрібно реєструвати тільки коротко-ствольну зброю. В О.К. реєстрація також передбачає поглиблену біографічну перевірку (продавці зброї з федеральною ліцензією зобов'язані проводити біографічні перевірки, але у цьому питанні є багато застережень. Перевірка досить поверхнева, а не ліцензовані приватні продавці зброї взагалі не зобов'язані проводити такі перевірки) [4].

Тобто, ми можемо зробити висновок, що отримати дозвіл на володіння вогнепальною зброєю в США є легше ніж в Україні. Чи правильно це? Як показує досвід США, то там випадків коли особи використовували вогнепальну зброю для самозахисту на 80 разів більше (понад 200 тис. жінок використовували зброю для захисту від гвалтівників. Та й взагалі 3 з 5 опитаних злочинців зізнались, що не стали б зв'язуватися з озброєною жертвою) ніж використання для певних видів злочинів [5].

Що ж стосується нашої держави, то виникає ряд певних розбіжностей. Половина населення підтримує легалізацію, а інші ні. Я вважаю, що на даний момент Україна не готова прийняти таке рішення, стосовно легалізації вогнепальної зброї. Оскільки на заході країни проводяться воєнні дії, то частина зброї вивозиться звідти, а як показує практика, то зараз люди ще не навчилися використовувати зброю для самозахисту. Згідно статистичним даним на сьогодні злочини вчинені з застосуванням вогнепальної зброї збільшились в порівнянні з 2013 роком, ще до початку АТО.

Також збільшилась кількість нелегальної вогнепальної зброї. Основними джерелами отримання нелегальної зброї в Україні, за словами експертів УІДЕ, є крадіжка у приватних власників, пограбування військових і торгівельних складів СБУ, МВС та прокуратури; транзит зброї з інших країн і зони АТО.

Вирішенням цієї ми бачимо ось що - "місячник добровільної здачі зброї", таким чином зменшиться кількість нелегальної зброї, а звідси і кількість злочинів пов'язаних з використанням вогнепальної зброї. Головне є те, щоб даний захід мав не показовий характер, а відповідав поставленій меті.

Використані джерела:

1. Бусол О. Зарубіжний досвід легалізації вогнепальної зброї та можливість запровадження на території України - електронний ресурс - http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2757:zarubizhnij-dosvid-legalizatsiji-vognepalnoji-zbroji&catid=8&Itemid=350

2. Закон України про зброю - електронний ресурс - http://www.shooting-ua.com/zakon/zakon_12.htm

3. Процедура отримання дозволу на зброю. Законопроект "Про цивільну зброю і боеприпаси" №1135-1 - електронний ресурс - http://zbroya.info/uk/partner/uavz/blog/4817_protседura-otrimannia-dozvolu-na-zbroiu-zakonoproekt-pro-tsivilnu-zbroiu-i-boiepriyasi-1135-1/

4. Порівняння збройового законодавства Канади та США - електронний ресурс - http://zbroya.info/uk/blog/5789_porivniannia-zbroiovogo-zakonodavstva-kanadi-ta-ssha/

5. Цікава статистика про володіння зброєю в США - електронний ресурс - http://zbroya.info/uk/blog/6291_tsikava-statistika-pro-volodinnia-zbroieiu-v-ssha/

Зеленський Євген Сергійович,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ДО ПИТАННЯ ПРО НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ
ВРЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО
СТАТУСУ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ**

В умовах реформування МВС України актуальним залишається напрямок забезпечення прав та свобод дітей, профілактика правопорушень серед дітей, боротьба зі злочинами, вчиненими дітьми. В процесі реформування відомства кримінальна міліція у справах дітей реорганізована у відділи ювенальної превенції. Водночас впродовж трьох років існування Національної поліції нормативною підставою функціонування підрозділів ювенальної превенції залишається Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей» від